

TERESA KUROWSKA

ur. 1931; Tykocin

Miejsce i czas wydarzeń	Tykocin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Tykocin, II wojna światowa, matka, ciotka, tajne nauczanie, pan Frączak, konspiracja, Armia Krajowa

Konspiracyjna działalność mamy i ciotki

Mama była z zawodu nauczycielką i po powrocie do Tykocina w czasie okupacji uczyła mnie, bo ja wcześniej tylko z pierwszej klasy szkoły powszechnej przesłam do drugiej i koniec. Mama skończyła ze mną materiał sześciu klas szkoły powszechnej i przygotowała mnie do egzaminu. Oprócz tego uczył mnie pan Frączak, który był nauczycielem matematyki, fantastyczny człowiek, cudownie uczył, zawsze elegancko ubrany, okazuje się, że był oficerem AK. Najbardziej bawiło nas to – bo jeszcze parę osób uczyło się ze mną – jak on siedział, a po jego tysej głowie chodziła mucha, ani drgnął, tej muchy nawet nie zgonił.

W czasie okupacji mama prowadziła komplety tajnego nauczania, ciocia pracowała w Arbeitsamtzie, bo знаła dobrze język niemiecki. Ciocia współpracowała z AK. Przychodzili ci akowcy, pan Frączak przychodził, żeby gazetkę przepisać na maszynie i tak dalej, ciotka to wszystko robiła. Czasami pan Frączak mówił do mojej cioci: „Wie pani, a ten burmistrz, Niemiec, może on rozumie coś po polsku?”, „Nie – ciocia mówi – on słowa nie mówi po polsku, tylko po niemiecku”. No i dobrze, pisali, pisali, wreszcie kiedy już w '44 roku Niemiec wyjeżdżał, podszedł do mojej cioci i najczystszą polszczyzną powiedział: „Pani Mario, pani jest naprawdę dzielna kobieta. Do widzenia” – i wyjechał. Ja zaraz miałam porównanie tego Polaka, który wydał moją mamę, tego Żyda, który moją mamę ostrzegł i dzięki temu przeżyła, i tego Niemca, który nie ruszył ciotki, uważając, że to była jednak odwaga, bohaterstwo.

Data i miejsce nagrania	2012-05-29, Białystok
Rozmawiał/a	Wioletta Wejman
Transkrypcja	Piotr Krotofil
Redakcja	Piotr Krotofil
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"